

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.
 Záratok nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyílttérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszbetűs körzettel ellátott hirdetésekért térmeték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Bem szobra leleplezésekor.

Dicső szobor, ha lepled ó! lehull,
 És túl a tengeren, a bujdosó hős
 Sírja felől kelő hajnalsugár
 Rád száll s megérint a magyar hazában: —
 Zendülj meg akkor és beszélj, kiálts,
 Lengyelnek és Magyarnak egyiránt, —
 Kiknek a végzet ezer ünnepet
 És annyi oltárt, annyi sírt adott,
 De gyászra és könyáldozatra csak: —
 Beszélj, kiálts feltámadás felől!
 Beszélj, kiálts reményről, diadalról!
 Beszélj, kiálts az égi angyalokról,
 Kik fényes arcczal szállnak már elő,
 Kibontva a szabadság zászlaját
 A győzelem jövőndő ünnepén!

Zendülj, dicső szobor! s Bem lelke, szólj!
 Mert, ím, a kétség és reményvesztés
 Csontvázig aszott szörnyű rémei,
 Bűvös szemükkel a halál utára
 Kezdek ragadni azt a két nemes
 Testvéri népet, melyből a szabadság
 Hő érzetét, s a honnak lángszerelmét
 Nem bírta eddig századok viharja
 Kioltni, — s ha ez kialszik, ó!
 Lengyel, Magyar, megölte — önmagát!

Hitet nekünk emlékeinkhez, ó!
 Hitet, hitet! Bem lelke, azt lehelj!
 Ó, mert, kik eszméiknek áldozák a
 Vért s életet; a kiknek hő szívök
 Csatak tüzén égett el a honért;
 Kik rabbilincset összezuzni törve,
 A győztes önkény véres pallosát
 Bátor kebellet várták önmagukra: —
 Ó! ha e hősök lelke nem kiált
 A túlvilágból, és lelket nem önt
 A holtak szobra, az élő szoborként

A törvény ismerete.

Azt az apparatust, mely egy jogállam polgárának minden lépését az élet megannyi fázisa és körülményei között — tehát szellemi és anyagi téren egyaránt — szabályozza; mely védelmébe veszi a gyengét, mérsékli az erősebbek tulkapásait, mely maga előtt egyenlőnek tart mindenkit sat. sat. törvénynek nevezik.

A törvény igen széles, igen nagy tudomány; tehát a kiskörmeig ismerni, azt minden fenforgó esetben alkalmazni tudni, csak is a hivatottaknak, minők a bírók, ügyvédek sat. áll joguk és kötelességükben. Azonban

vannak törvények s még számosabb törvény erővel bíró miniszteri rendeletek, melyek a polgárnak az állam irányába való kötelességeit írják elő, mely szempontnál fogva kell, hogy általuk ismerttek legyenek, annyival inkább, mert e törvények végrehajtói korántsem üthetnek rá bírói lelkiismeretességük és független meggyőződésükre, mint kardjára a katonára, de elődiségük tudatában megengedik maguknak azoknak sokszor legönkényesebb magyarázatát s ebből folyólag az igazságot e téren teljesen illuzoriussá teszik.

A törvénynek illeten lábbal való típrása ellen semmi sem védheti meg jobban az egyént, mint az illető törvénynek ismerete.

Megmerevült Lengyelbe és Magyarba: —
 Akkor hiú az ily emlékezet,
 A melylyel a nagyoknak áldozunk;
 A köny, mely elhull érzékeny szemekből,
 Gyermeksírásnak gyáva könye csak;
 Szavak, dalok, mik értök hangzanak,
 Rabszolgaság bohóc játéka;
 Virágok, koszorúk, önző gyönyörnek
 Zalogai tivornya-versenyen!

Dicső szobor! midőn kelet felől
 A lengyel hősnek sírját átfutó
 S Erdélybe ért hajnalsugár megérint, —
 Zendülj tehát s ne hallgass addig el,
 A míg az ősök szentelt sírjain
 Boszút fogadva a halottakért,
 És lángra gyulva a bölcsök felett,
 A szolgaságban kínos életért: —
 Fölkél a két nép mint zúgó vihar,
 S áttörve a világon, egy nagy ünnep
 Áldozatában bemutatja végre
 Az önkény sírján testté vált ígét:
 A lengyel és magyar — szabad hazát!

Addig ne hallgass el, dicső szobor!
 Hisz' a Bemé vagy, a ki ép' ezért
 Élt s áldozott! De akkor is, ne még,
 Akkor se' hallgass. Egy fényes sugár
 Rád száll s megérint téged akkor is,
 Ha a szabadság diadalmi zajjal
 Fog ünnepelni. Ettől a sugártól
 Zendülj meg újra s hangod elvegyülve
 A tengerek felé szálló viharban,
 Ha oda ér, hol Bemnek sírja van,
 Imára válva mondja el neki:
 Nagy lelke nyughatik már csöndesen,
 Eszméi élnek győzedelmesen!

Fejes István.

Az igaztalansággal szemben ez az egyedüli orvosság, de utmutató is arra nézve, hogy a kötelességteljesítés útját önkára nélkül senki el ne hagyja.

Napjainkban az ország szentesített törvényei közül az 1876. XV. t. cikknek az adóvégrehajtásra vonatkozó szakaszai azok, melyeken gyakran a társadalom fekélyes elemei közül felfogadott végrehajtók a legbrutálisabb rést ütök az által, hogy figyelmen kívül hagyva e törvénynek, magát az adóalapot a hivatalnoki buzgalom tulkapásai ellen védő szakaszait, a tehetetlen szegény adózónak utolsó betevő falat kenyerét is kéréltlenül elkobozzák.

A ki ismeri a törvényt, az az erőszak ellenében fog tudni és tud is orvoslást keresni, de sajnos, hogy e perzekválásnak legtöbbszörre azon osztály van kitéve, mely értelmileg is szegénynek mondható. Hivatása, életkörülményei nem engedik meg, hogy önmagától, szorosán szakmájához nem tartozó ismeretek után törekedjék, habár azok létérdekeit érintik is.

Az ily törvények népies ismertetése, a humanistikus eszméktől viselő társadalom kötelessége volna, csak hogy az nem szívesen ártja magát ily dolgokba, miután az officiozus lapok részéről mindjárt kész ellene az államrend felforgatásának vádja. A lelkészek azt mondják, hogy mindent tettek a népért akkor, ha számára a sirontuli élet üdvösségének útjait egyengetik. A községi előjárók legtöbb haszonnal működhetnének e téren, csak hogy azok is összetett kezekkel állnak az ily jaggató beteg ágya mellett, sőt, mert ők sem igen ismerik a törvény betűit, még gyakran ségedkeznek is nyujtanak a törvénytelenek elkövetéséhez.

Panaszolt eseteknél a törvény nem tudásával való védekezést egy bíróság sem fogadja el, miután azt mindenkinek ismerni és tudnia kell, ellenben a törvényre való hivatkozás elöl, egy jogtalanul sértett szegény nyelv szemben, az állam leghatalmasabb embere sem térhet ki.

Az adóvégrehajtók visszaélései ellen, annak a nagy közönség elé vitelével küzdeni, illetőleg azokat hirtelapilag pellengére állítani, az erkölcsi elégtételnek egyik megszokott neme, azonban a jogtalanúság megtorlása — főképp ha az anyagi kárunkkal jár — csak úgy várható, annak orvoslására irányzott lépésünknek csak akkor lesz kívánt sikere, ha lábunkat a törvény betűibe vethetjük meg.

Ezért szükséges a törvény ismerete.

Az adóbehajtásra vonatkozó törvénynek azon szakaszai, melyek a végrehajtó közegek által nem respektáltak s ez által a legbünyösebb visszaéléseket követik el, így szólnak:

A zálogolás alól azonban kivételnek:

- a) a végrehajtást szenvedőnek és családjának szükséges ágy és ágynemű;
- b) ugyanazoknak szükséges öltözéke;
- c) az egyetlen vagy utolsó darab haszonmarha és annak egyhavi takarmánya;
- d) a földmiveléshez szükséges eszközök;
- e) a gazdaság folytatására nélkülözhetlen igásmarha;
- f) az adózásnak iparüzésre, vagy a napszámosnak munkájára nélkülözhetlen műszerei; illetőleg:

g) az adózónak hivatásszerű munkája folytatására nélkülözhetlen könyvek és egyéb segéd-eszközök 50 fitnyi érték erejéig, annak választása szerint;

h) a végrehajtást követő 15 napra élelem;

i) a szükséges vetőmag, következő megszorítással:

ha a zálogolás az év február, ápril időszakában történik, tavaszi vetőmag címén 1.25 hektoliter:

ha a zálogolás az év szeptember novemberi szakában történik, őszi vetőmag címén 1.25 hektoliter hagyatik menten minden katasztrális hold szántóföld után, melyet a végrehajtást szenvedő tulajdonul bír és házilag mivel, vagy műveltet és pedig mindkét esetben annyi katasztrális hold szántóföldet számítva őszi, illetőleg tavaszi vetés alá, amennyit a végrehajtást szenvedő évenként tényleg elvetni szokott. A vetőmagnak ily módon kiszámított mennyisége azonban nem lehet nagyobb azon mennyiségnél, mely a végrehajtást szenvedő által a megelőző évben ugyanazon gabbanemekben tényleg fölhasználtatott.

Ha a törvény ezen rendelete megsértetnék, a végrehajtást szenvedő a zálogolástól számított 8 nap alatt, az adófelügyelőnél kereshet orvoslást, ki a panasz fölött végérvényesen intézkedik."

Felső Zemplén magyarosodása ügyében.

Vas, Nyitra stb. idegen ajku megye hazafias közönsége dicséretes példával halad előre, midőn népe magyarosodása érdekében több száz forintokkal áldoz a hazaszeretet dicső oltárán. Ott veti a magot, a hol az termékeny talajra talál, oda oltja hazafias kezével a nemzeti nyelv zsenge csiráját, hol az a romlatlan s őszinte gyermeki érzélem melegénél biztos fogamzást nyer s kiirthatlan gyökeret ver. Ők tehát nagyon helyesen értették meg az idők intő szavát, mely e nemzet lassankénti pusztulására vas keze me-rev újával mutat, megértették nemcsak, de felhasználták egyszersmind az alkalmat, mely a magyar nyelv kötelező tanítása által ugyancsak e törvény meghozatalával a nép véleményében és hangulatában ez időben oly kinálkozva nyílt. S igazuk van. Ha sürgettük, ha óhajtvá vártuk, használjuk is fel, ne ülünk összetett kezekkel, midőn a nemzet legfőbb érdeke kívánja, ne bizuk az időre, midőn buzgóságunk egy pár évtizedet is jóvá tehet s annak mulasztásait helyre ütheti, mert bizony-bizony, ha még soká nézzük az idegen nyelv hódításait s a miénk mind ösz-szebb huzódását, mostani indolentiánkkal majd későn találunk ébredni, vagy talán soha. Az pedig köztudomású dolog, hogy nyelvünk terjedése magára hagyatva s ugyszólván a maga természetes nyugalmasságánál fogva vajmi nehezen halad, míg a magyarországi más nyelvek bármelyike is csudálatra méltó hódításokat tesz évről-évre.

származó szerencsétlen gyermekekre? Ki lesz ezeknek szülője, nevelője? . . .

Lám színész pályatársaim mi magunk vagyunk okai, hogyha nem szívesen látnak a társadalomban, vagy legalább nem olyan szívesen, mint mi azt megérdemelnők. Ha már elkezdünk rendezni a színészetet, gondoljunk a gyomra is; legyen a színművészet magasztos feladatának megfelelő. No de ne elmélkedjünk, tovább e szomorú igazságokon. Térjünk át eseményünk elbeszéléséhez.

Laczi jó pajtásom volt, ott kezdtem a színészetet, hol ő már akkor pár hónapja kezdő volt. Egymáshoz szoktunk, együtt osztosztunk búban, bánatban, néha-néha kisebb örömeinkben. Rövid időre elváltunk. Midőn másodszer találkoztam vele, már csinos barna feleségre tett szert.

Vilma nagyon szerette Laczit. De Laczi könnyelmű fráter lévén, számtalanszor mondá, hogy ő Vilmával csupán a kiadások könnyebb viselése végett ment össze; ő Vilmát soha sem szerette. Képzeltetjük, hogy e nyilatkozat a derék leánynak mennyire fájhatott. Tordán kijelentette Laczi Vilmának, hogy Zilahon (hova Tordáról indulandók voltunk) nem lakik többé vele. Van neki Zilahon szép, gazdag szeretője.

Vilma egész napokon át sirt. Többször beszéltem vele, vigasztaltam. Mondtam bizza fájdalomának gyógyulását az időre, legjobb orvos az, sok fájó, vérző sebet behegészített az már. Képesek vagyunk e a tenger vizét egy szavunkkal elapasztani, ugy-e nem? Ép ugy nem voltam képes Vilma tengernyi bánatját a vigasztalás pusztá szavával enyhíteni.

Többször mondá szeretne haza utazni jó-

Hogy többet ne említsek, nézzük csak az oláh nyelvet Hunyadmegye területén, vagy a felvidéki szlávnyelvet az északi határmegyékben; ki lenne elég jóhiszemű arra nézve, hogy az ottani állapotokkal megelégedhetnék, midőn a körülvevő szomszédaink nyelve, pontos és biztos haditerv szerint köröskörülről nyomul beljebb és beljebb az ország szíve felé, a magyar áldott rónaságaira. S hogy ez így van, azt mindenkinek lehet alkalma észlelni, ha az illető helyeken megfordulva, egy kis figyelmet áldoz e szomorú jelenségeknek. Hogy pedig miért van ez így, ezt hagyom a nyelv sajtóságait jobban ismerő nyelv-tudósoknak megmagyarázni; hanem, hogy ily állapotok közepette szükséges és kötelessége tenni minden igaz hazafinak azt, mi tőle telhetik ezek megszüntetésére, ebben azt hiszem minden jóvaló honpolgár egyetért velem. Hogy nálunk Zemplénben sem jobbák az állapotok, mint ország-szerte e hazában, az talán senki előtt sem ismeretlen. Ujhelytől felfelé egész a határig mind oly nép lakik, mely nem beszél nyelvünket, pedig ez hát több mint a fele e megyének. E fele része ismét két nyelvű, u. m. alsó déli része tót, felső északi pedig orosz. Hogy pedig van hajlama és elég fogékonysága e népnek a magyar nyelvet elsajátítani, ezt tapasztalásból mondhatom, mert gyakran volt alkalmam hallani egy-egy tót vagy orosz ajku falusit, a mint örömtől ragyogó szemmel dicsekedett, hogy ez vagy amaz gyermeke vagy atyafia magyarul is beszél, mert megtanult az alföldön egy pár hónap alatt. Ez tehát a földolog, a hol ez nincs, a kedv, ott vajmi nehezen boldogulunk.

Nem ismeretlen dolog, hogy Zemplén áldozatkész intelligenciája soha sem engedett, a mi a hazafiúi erényeket illeti, mit bizonyít az is, hogy nem egy híres fia ott tündöklik Magyarország egének legfényesebb csillagai közt; biztos a remény tehát, hogy most is megteszi azt, mit tőle a haza legdrágább kincse, a hazai nyelv megvárhat. Annál is inkább remélhető ez, mivel mint fentemlítém, már nem első lesz az e tekintetbeni versenyben, mert vannak megyék, kik ebbeli tartozásukat már a mult évben kezdték lerovni.

Ezek után nem lesz érdektelen a fentnevezett megyék ez ügyre irányított törekvéseik minőségével némi általánosságban megismerkedni. Erre vonatkozólag lássuk mindjárt magát az intézkedést, a mint azt a „Néptanítók Lapja“ ez idei első számából kivonhattam.

Alapítványok a vas megyei idegen tannyelvű elemi néptanodák azon tanítói számára, kik iskoláikban a magyar nyelvet sikeresen tanítják.

I. Nagy jutalmak. Kétségtelen, hogy a vas megyei törvényhatóságnak eddigi intézkedései által a magyar nyelv Vas megye idegen ajku lakossága között figyelemre méltó lendületet nyert s az is bizonyos, hogy az eddigi alapítványok nagy mérvben elősegítik ama célt, melyet a törvényhatóság elérni óhajtott. Mindazáltal tekintve, hogy Vas megye, mint hazánk határainak egyik öre, különösen hivatva van hazánk nyelvének terjesztésére e téren való minél nagyobb eredmény elérése céljából a nemesi pénztár választmány által kezelt u. n. „Francia sarzalap“-nak még rendelkezésére álló s humanistikus, különösen népoktatási célokra szánt tőkéiből 14691/876

módban élő anyjához, az öt imadásig szeretett gazdag nagyanyjához; de nem volt uti pénze, másrészt ruha tekintetében sem állott ugy, hogy anyja előtt megállhasson pirulás nélkül. Kérni nem akart igen büszke volt ő ahoz . . .

Tudta ő jól, hogy legjobb volna neki Laczitól távol lenni; bár szívének fájó sebe ugy se heged be; de legalább nem látja a hütlent más karjaiban. Ezért rettegett Vilma Zilahra menni.

Szerette volna elhagyni e derék leány azt az ifjút, ki mézes-mázos szavaival elámitotta, szép ígéréteivel elszédítette s csalfaságával ily keserű fájdalomba sodorta; de nem lehetett. A sors ellene szegült. Tordán még a mindennapi kenyeret is nehezen kereshették meg.

Vilma magába vonult és szomorú lett, Vidor, akkor még a kolozsvári színház tagja vendégszerepelt nálunk. „Striket“ adtuk.

A próba jól folyt le. Este midőn már kezdeni akartuk az előadást, vesszük észre, hogy Vilma nincs még itt. A Vilmaért átküldött szolgál, hamar vissza jött; mert Vilmáék csak a szomszédban laktak. Jelentette, hogy otthon felöltözött, ki is maszkirozta magát, de annyira gyengélkedik, hogy a legjobb akarat mellett sem jöhet fel. Laczi átszaladt s ölbe hozta át a beteget.

Vilma játszott, betegem is játszott. Bevégezve első jelenését a koulisszák között Györfi Ida mellé ült s azzal beszédbe ereszkedett; én lábaiknál egy kis széken ültem.

Beszéd közben orromat erős phosphor szag üté meg. Mindent tudtam. Vilma gyufát oldatot ivott. Szó nélkül fölkeltem, beszaladtam a kasszinószolga nevéhez s kétségbeesve kértem tejet, tudtam, hogy ez minden mérgezésnél a legjobb

számu határo frt elvonatott évenként egy jutalomban r azon tanító a legnagyobb lag beszél s tanul s a tárgyól is Magától érte tása mellett nem szabad tók részesitt részt a mag nittattak, eg ebből helye tanítók iskol tőkből álló vizsgálatot s ennek al jutalom.

Sáro

Kedve drágalatos k közöm az új le. Itt a szil leszek munk No jó!

hogy nem!

Csitt!

Ferko

folytattam

dön a maga

helyzetéből.

Tied v

széj hát!

ujat ám!

Hát b

lek meg.

Ismét

Mammut-ag

nagyobb cs

rumot, ördö

is részt vet

vele, mert,

ságaid, mik

Most

azok érdeke

sebb felfe

patakon.

Tehát

kult a főisk

főparancsno

juk, világos

szerelevény

aztan séged

egyesületnek

rancsnok B

zós mulatsá

egyletet mi

Lesz szép e

dunk ha la

ellenszer. E

de már al

Ijedve

a poharat

padra édes

a tejből ih

volt, O. b

Igy ni! m

mamának

enyhíteni

s poharat

Vilm

nem kell

Ez az exte

Vilm

Utól

rettem ki

mint senki

szerettem

dobbanás

Hát mag

áld . . .

Reg

napra a s

hába öltö

egyetlen

tóan zok

Vilm

otthon. E

meg, mel

moru vég

kösül V

hallatára

TÁRCZA.

Az anya átka.

(Igaz történet a színész életből.)

Irta: Harrach F.

Ki ne tudná, ki ne látná azon előítéletet, melyet a társadalom némely tagja a színészek iránt táplál? Erzük mindnyájan, fáj az miudnyájunknak; de mi ezen nem segíthetünk. Nagyban elősegítik ez előítéletet s nem ritkán ellenszenvet, e pálya iránt, a színészetnél gyakran előforduló bal kézről való házasságok, vagy helyesebben, azaz a színészek nyelvén mondva: Egy férfi és egy nő megtetszenek egymásnak, lesznek férj és feleség, míg meg nem unják egymást. Megtörténik, hogy már a másik városban elválnak egymástól. E gyors, törvénytelen egyesülések ritkán kerülük ki a közönség figyelmét, ebből következtetve, csak azt nyerjük, hogy a közönség más szemmel nézi az illetőket s ráfogja, hogy minden színésznő könnyelmű. Pedig csalódnak. Épp ez a sajnos dolog, hogy egyesek hibájáért, botlásáért elítélik az egész osztályt. Kiváló szerencse, ha az ilyen házaselet gyermeknélküli marad, de hátha gyermekek lepik el a szülőket, kik később elválnak? Tegyük fel, ha nem válnak el, nem lesz-e az őket egybekötő kapocs laza; ha nem köti őket egymáshoz kölcsönös szeretet, egyetértés? Mi sors várakozik az ilyen házasságból

A ki ismeri a törvényt, az az erőszak ellenében fog tudni és tud is orvoslást keresni, de sajnos, hogy e perzekválásnak legtöbbszörre azon osztály van kitéve, mely értelmileg is szegénynek mondható. Hivatása, életkörülményei nem engedik meg, hogy önmagától, szoros szakmájához nem tartozó ismeretek után törekedjék, habár azok létérdekeit érintik is.

Az ily törvények népies ismertetése, a humanistikusan eszméitől viselő társadalom kötelessége volna, csak hogy az nem szivesen ártja magát ily dolgokba, miután az officiozus lapok részéről mindjárt kész ellene az államrend felforgatásának vádjá. A lelkészek azt mondják, hogy mindent tettek a népért akkor, ha számára a sirontuli élet üdvösségének útjait egyengetik. A községi előjárók legtöbb haszonnal működhetnének e téren, csak hogy azok is összetett kezekkel állnak az ily jajgató beteg ágya mellett, sőt, mert ők sem igen ismerik a törvény betűit, még gyakran segédkezet is nyújtanak a törvénytelenek elkövetéséhez.

Panaszolt eseteknél a törvény nem tudásával való védekezést egy bíróság sem fogadja el, miután azt mindenkinek ismerni és tudnia kell, ellenben a törvényre való hivatkozás elől, egy jogtalanul sértett szegényrel szemben, az állam leghatalmasabb embere sem térhet ki.

Az adóvégrehajtók visszaélései ellen, annak a nagy közönség elé vitelével küzdeni, illetőleg azokat hirtellegre állítani, az erkölcsi elégtételnek egyik megszokott neme, azonban a jogtalanság megtorlása — főképp ha az anyagi kárunkkal jár — csak úgy várható, annak orvoslására irányított lépésünknek csak akkor lesz kívánt sikere, ha lábunkat a törvény betűibe vethetjük meg.

Ezért szükséges a törvény ismerete.

Az adóbehajtásra vonatkozó törvénynek azon szakaszai, melyek a végrehajtó közegek által nem respektáltak s ez által a legbünyösebb visszaéléseket követik el, így szólnak:

A zálogolás alól azonban kivételnek:

- a végrehajtást szenvedőnek és családjának szükséges ágy és ágynemű;
- ugyanazoknak szükséges öltözéke;
- az egyetlen vagy utolsó darab haszonmarha és annak egyhavi takarmánya;
- a földmiveléshez szükséges eszközök;
- a gazdaság folytatására nélkülözhetlen igásmarha;
- az adózásnak iparüzésre, vagy a napszámosnak munkájára nélkülözhetlen műszerei; illetőleg:

g) az adózónak hivatásterü munkája folytatására nélkülözhetlen könyvek és egyéb segéd-eszközök 50 frtnyi érték erejéig, annak választása szerint;

h) a végrehajtást követő 15 napra élelem;

i) a szükséges vetőmag, következő megszorítással:

ha a zálogolás az év február, ápril időszakában történik, tavaszi vetőmag címén 1.25 hektoliter:

ha a zálogolás az év szeptember novemberi szakában történik, őszi vetőmag címén 1.25 hektoliter hagyatik menten minden katasztrális hold szántóföld után, melyet a végrehajtást szenvedő tulajdonos bir és házilag mivel, vagy műveltet és pedig mindkét esetben annyi katasztrális hold szántóföldet számítva őszi, illetőleg tavaszi vetés alá, amennyit a végrehajtást szenvedő évenként tényleg elvetni szokott. A vetőmagnak ily módon kiszámított mennyisége azonban nem lehet nagyobb azon mennyiségnél, mely a végrehajtást szenvedő által a megelőző évben ugyanazon gabnemekben tényleg felhasználott.

Ha a törvény ezen rendelete megsértették, a végrehajtást szenvedő a zálogolástól számított 8 nap alatt, az adófelügyelőnél kereshet orvoslást, ki a panasz fölött végérvényesen intézkedik.

Felső Zemplén magyarosodása ügyében.

Vas, Nyitra stb. idegen ajku megye hazafias közönsége dicséretes példával halad előre, midőn népe magyarosodása érdekében több száz forintokkal áldoz a hazaszeretet dicső oltárán. Ott veti a magot, a hol az termékeny talajra talál, oda oltja hazafias kezével a nemzeti nyelv zsenge csiráját, hol az a romlatlan s őszinte gyermeki érzelm melegénél biztos fogamzást nyer s kiirthatlan gyökeret ver. Ők tehát nagyon helyesen értették meg az idők intő szavát, mely e nemzet lassankénti pusztulására vas keze me-rev újával mutat, megértették nemcsak, de felhasználták egyszersmind az alkalmat, mely a magyar nyelv kötelező tanítása által ugyancsak e törvény meghozatalával a nép véleményében és hangulatában ez időben oly kínálkozva nyit. S igazuk van. Ha sürgöttük, ha óhajtvá vártuk, használjuk is fel, ne üljünk összetett kezekkel, midőn a nemzet legfőbb érdeke kívánja, ne bízzuk az időre, midőn buzgóságunk egy pár évtizedet is jóvá tehet s annak mulasztásait helyre ütheti, mert bizony-bizony, ha még soká nézzük az idegen nyelv hódításait s a miénk mind ösz-szebb huzódását, mostani indolentiákkal majd későn találunk ébredni, vagy talán soha. Az pedig köztudomású dolog, hogy nyelvünk terjedése magára hagyatva s ugyszólván a maga természetes nyugalmaságánál fogva vajmi nehezen halad, míg a magyarországi más nyelvek bármelyike is csudálatra méltó hódításokat tesz évről-évre.

származó szerencsétlen gyermekekre? Ki lesz ezeknek szülője, nevelője?...

Lám színész pályatársaim mi magunk vagyunk okai, hogyha nem szivesen látnak a társadalomban, vagy legalább nem olyan szivesen, mint mi azt megérdemelnők. Ha már elkezdjük rendezni a színészetet, gondoljunk a gyomra is; legyen a színművészet magasztos feladatának megfelelő. No de ne elmélkedjünk, tovább e szomorú igazságokon. Térjünk át eseményünk elbeszéléséhez.

Laczi jó pájtásom volt, ott kezdtem a színészetet, hol ő már akkor pár hónapja kezdő volt. Egymáshoz szoktunk, együtt osztosztunk búban, bánatban, néha-néha kisebb örömeinkben. Rövid időre elváltunk. Midőn másodszer találkoztam vele, már csinos barna feleségre tett szert.

Vilma nagyon szerette Laczit. De Laczi könnyelmű fráter lévén, számtalanszor mondta, hogy ő Vilával csupán a kiadások könnyebb viselése végett ment össze; ő Vilát soha sem szerette. Képzelték, hogy e nyilatkozat a derék leánynak mennyire fájhatott. Tordán kijelentette Laczi Vilának, hogy Zilahon (hova Tordáról indulandók voltunk) nem lakik többé vele. Van neki Zilahon szép, gazdag szeretője.

Vilma egész napokon át sirt. Többször beszéltem vele, vigasztaltam. Mondtam bizza fájdalomnak gyógyulását az időre, legjobb orvos az, sok fájó, vérző sebet behegesztett az már. Képesek vagyunk e a tenger vizét egy szavunkkal elapasztani, ugy-e nem? Ép ugy nem voltam képes Vilma tengernyi bánatját a vigasztalás puszta szavával enyhíteni.

Többször mondta szeretne haza utazni jó-

Hogy többet ne említsek, nézzük csak az oláh nyelvet Hunyadmegye területén, vagy a felvidéki szlávnyelvet az északi határmegyékben; ki lenne elég jóhiszemű arra nézve, hogy az ottani állapotokkal megelégedhetnék, midőn a körülvevő szomszédaink nyelve, pontos és biztos haditerv szerint köröskörülről nyomul beljebb és beljebb az ország szíve felé, a magyar áldott rónaságaira. S hogy ez így van, azt mindenkinek lehet alkalma észlelni, ha az illető helyeken megfordulva, egy kis figyelmet áldoz e szomorú jelenségeknek. Hogy pedig miért van ez így, ezt hagyom a nyelv sajtóságait jobban ismerő nyelv-tudósoknak megmagyarázni; hanem, hogy ily állapotok közepette szükséges és kötelessége tenni minden igaz hazafinak azt, mi tőle telhetik ezek megszüntetésére, ebben azt hiszem minden jóra való honpolgár egyetért velem. Hogy nálunk Zemplénben sem jobbak az állapotok, mint ország-szerzte e hazában, az talán senki előtt sem ismeretlen. Ujhelytől felfelé egész a határig mind oly nép lakik, mely nem beszél nyelvünket, pedig ez hát több mint a fele e megyének. E fele része ismét két nyelvű, u. m. alsó déli része tót, felső északi pedig orosz. Hogy pedig van hajlama és elég fogékonysága e népnek a magyar nyelvet elsajátítani, ezt tapasztalásból mondhatom, mert gyakran volt alkalmam hallani egy-egy tót vagy orosz ajku falusit, a mint örömtől ragyogó szemmel dicsekedett, hogy ez vagy amaz gyermeke vagy atyafia magyarul is beszél, mert megtanult az alföldön egy pár hónap alatt. Ez tehát a földolog, a hol ez nincs, a kedv, ott vajmi nehezen boldogulunk.

Nem ismeretlen dolog, hogy Zemplén áldozatkész intelligenciája soha sem engedett, a mi a hazafiai érényeket illeti, mit bizonyít az is, hogy nem egy híres fia ott tündöklék Magyarország egének legfényesebb csillagai közt; biztos a remény tehát, hogy most is megteszi azt, mit tőle a haza legdrágább kincse, a hazai nyelv megvárhat. Annál is inkább remélhető ez, mivel mint fentemlítém, már nem első lesz az e tekintetbeni versenyben, mert vannak megyék, kik ebbeli tartozásukat már a mult évben kezdték lerovni.

Ezek után nem lesz érdektelen a fentnevezett megyék ez ügyre irányított törekvéseik minőségével némi általánosságban megismerkedni. Erre vonatkozólag lássuk mindjárt magát az intézkedést, a mint azt a „Néptanítók Lapja“ ez idei első számából kivonhattam.

Alapítványok a vas megyei idegen tannyelvű elemi néptanodák azon tanítói számára, kik iskoláikban a magyar nyelvet sikeresen tanítják.

I. Nagy jutalmak. Kétségtelen, hogy a vas megyei törvényhatóságnak eddigi intézkedései által a magyar nyelv Vas megye idegen ajku lakossága között figyelemre méltó lendületet nyert s az is bizonyos, hogy az eddigi alapítványok nagy mérvben elősegítik ama célt, melyet a törvényhatóság elérni óhajtott. Mindazáltal tekintve, hogy Vas megye, mint hazánk határainak egyik öre, különösen hivatva van hazánk nyelvének terjesztésére e téren való minél nagyobb eredmény elérésére a nemesi pénztár választmány által kezelt u. n. „Franczia sarchalap“nak még rendelkezésére álló s humanistikusan, különösen népoktatási célokra szánt tőkéiből 14691/876

módban élő anyjához, az őt imádásig szeretett gazdag nagyanyjához; de nem volt uti pénz, másrészt ruha tekintetében sem állott ugy, hogy anyja előtt megállhasson pirulás nélkül. Kérni nem akart igen büszke volt ő ahoz...

Tudta ő jól, hogy legjobb volna neki Laczitól távol lenni; bár szívének fájó sebe ugy se heged be; de legalább nem látja a hűtlent más karjaiban. Ezért rettegett Vilma Zilahra menni.

Szerette volna elhagyni e derék leány azt az ifjút, ki mézes-mázos szavaival elámitotta, szép ígéreteivel elszédítette s csalfaságával ily keserű fájdalomba sodorta; de nem lehetett. A sors ellene szegült. Tordán még a mindennapi kenyeret is nehezen kereshették meg.

Vilma magába vonult és szomorú lett, Vidor, akkor még a kolozsvári színház tagja vendégszerepelt nálunk. „Striket“ adtuk.

A próba jól folyt le. Este midőn már kezdeni akartuk az előadást, vesszük észre, hogy Vilma nincs még itt. A Vilmaért átküldött szolgál, hamar vissza jött; mert Vilmaék csak a szomszédban laktak. Jelentette, hogy otthon felöltözött, ki is maszkirozta magát, de annyira gyengélkedik, hogy a legjobb akarat mellett sem jöhet fel. Laczi átszaladt s ölbe hozta át a beteget.

Vilma játszott, betegen is játszott. Bevégezve első jelenését a koulisszák között Györfi Ida mellé ült s azzal beszédbe ereszkedett; én lábaiknál egy kis széken ültem.

Beszéd közben orromat erős phosphor szag uté meg. Mindent tudtam. Vilma gyufa oldatot ivott. Szó nélkül fölkeltem, beszaladtam a kasszinószolga nejéhez s kétségbeesve kértem tejet, tudtam, hogy ez minden mérgezésnél a legjobb

számu határoft elvonatott évenként egy jutalomban r azon tanító a legnagyobb lag beszél s tanul s a tárgyból is n Magától érte tása mellett nem szabad. tók részesítte részt a magy nittattak, eg ebből helyes tanítók iskol tőkől álló vizsgálatot s ennek al jutalom.

Sáro

Kedves drágalatos F közöm az új le. Itt a sziv leszek munk No jól hogy nem é Csitt!

Ferko folytattam n dőn a maga helyzetéből.

Tied v szélj hát! ujat ám! Hát b lek meg.

Ismét Mammut-ag nagyobb cs rumot, ördö is részt vett vele, mert, ságaid, mika Most a azok érdeke sebb felfe patakon.

Tehát kult a főisk főparancsnok juk, világos szerelvény aztán segede egyesületnek rancsnok B zős mulatsá egyletet mi Lesz szép e dunk ha la

ellenszer. E de már al

Ijedve a poharat padra édes a tejből ih volt, O. be Igy ni! m mamának enyhíteni f s poharat

Vilm nem kell Ez az exte

Vilm Utol rettem ki mint senki szerettem dobbanás Hát mag áld...

Reg napra a s hába öltö egyetlen tóan zok

Vilm otthon. E meg, mel moru vég kösül V hallatára

számu határozattal magán kötvényekben 10,000 frt elvonatott s ezen összeg 7%-os kamatjából évenként egy tanító 300 frt és 2 tanító 200 frt jutalomban részesítették. A 300 frtos jutalomban azon tanító részesítették, kinek tanítványai közül a legnagyobb rész a magyar nyelvet nyelvtanilag beszéli s egy tantárgyat egészen magyarul tanul s a nem magyar nyelven tanított tantárgyból is magyar nyelven feleletet tud adni. Magától értetődővé, hogy a magyar nyelv tanítása mellett a többi tantárgyat elhanyagolni nem szabad. A 200 frtos jutalomban azon tanítók részesítették, kiknek tanítványai legnagyobb részt a magyar nyelv szabályaira alaposan betanítottak, egy tantárgyat magyarul tanulnak s ebből helyes feleleteket is adnak. A folyamodó tanítók iskoláiban egy öt tagu, lehetőleg szakértőkkel álló bizottság, az alispán elnöke alatt vizsgálatot tart s az eredményről jelentést tesz s ennek alapján ítélik oda a tanítóknak a jutalom.

(Vége köv.)

Sárospataki tárczalevél.

(Egymás. Tüztöltés. Színház.)

Kedves barátom — szól hozzám az én drágalátos Ferkóm — tudod-e mi újság? Semmi közöm az újságokhoz, felelém. Dolgom van. Ül le. Itt a szivar, gyujts rá s várd be míg kész lesznek munkáimmal s akkor fecseghetsz.

No jó! Hát várok! Beh sok dolgod lehet, hogy nem érdekel ma az újság!

Csitt!

Ferko barátom elhalgatott s én tovább folytattam munkám. Fél óra mulva lehetett, midőn a maga elé bámuló Ferkót felszabadítottam kinos helyzetéből.

Tied vagyok testestől lelkestől Ferkóm. Beszélj hát! Égek a vágytól hallani valamit, de ujat ám!

Hát barátom igazán nagy újsággal leplek meg.

Ismét találtatok valamit az ó korból ugy-e? Mammot-agyarat, hamvvedret, a meklenburginál nagyobb csontu lovat, theatrumot, amphitheatrumot, ördögöt, poklot. Most jössz Ó-Budáról te is részt vettél Tormai ásatásaiban, hát csak ki vele, mert, azok a te legnevezetesebb újdonságaid, miket ott fölszínre hoznak.

Most az egyszer csalódom pajtás. Igaz, hogy azok érdekesek, de hát én egy sokkal nevezetesebb felfedezést tettem itt helyben Sárospatakon.

Tehát halld! Mióta nem voltál itt, megalakult a főiskolai tüztöltő-egylet dr. Ballagi Géza főparancsnokkal. Lesz nekik szép sötétkék ruhájuk, világoskék aufschlaggal. Lesz 25 tag részére szerelvény is t. i. balta, kötél stb. Ez egylet aztán segédcapatát képezi a városi önk. tüztöltő egyesületnek, lesznek közös gyakorlatok a főparancsnok Bogay Zsigmond vezénylete alatt, közös mulatságok s más egyebek, melyek a két egyletet minél szorosabban egymáshoz fűzhetik. Lesz szép egyetértés. Ugy-e bár szépen haladunk ha lassan is! De halld tovább! A városi

ellenszer. Egy nagy pohár tejjel tértem vissza, de már akkor Vilmának megint jelenése volt.

Ijedve elmondám gyanumat O. Gerőnek s a poharat a kezébe adtam: „Menjen be a szinpadra édes O. ur találjon ürügyet, hogy Vilma a tejből ihasson.“ A kis unoka is a szinpadon volt, O. bement: „No igyál kicsikém jó tejet. Így ni! most már elég, maradjon a többi nagymamának és most igyál te anyjuk, hidd el ez enyhíteni fog, idd meg az egészet“ úgy szólt O. s poharat Vilma kezébe adá...

Vilma szeliden nyújtá azt vissza; Nem kell, nem kell nekem már semmi, hagyjatok nyugton. Ez az extemporizatio egész valómat átjárta....

Vilma reggel 3 órára kimult. —

Utolsó szavai Laczihoz ezek voltak: „Szerettem kimondhatatlanul édes Laczi, szerettem, mint senkit e világban. Életemnél többre becsültem, szerettem életem utolsó perczéig, szívem utolsó dobbanásáig. — Most magáért halok meg. — Hát maga szeret... engem? Az is... ten áld... ja — meg!...“

Reggel sürgönyöztünk anyjának. Az másnapra a székelyföldről megérkezett. A gyászruhába öltözött anya, a négy esztendeig nem látott egyetlen leánya ravatalára borult és szivszaggatóan zokogott.

Vilma anyja egy másik halottat hagyott otthon. Édes anyja azon éjjel egy órákor halt meg, melyen Vilma három órákor. Különös szomorú végzet! A nagyanyja szép vagyonának örökösül Vilmát nevezte ki. Bezzeg tépte e hír hallatára haját Laczi!! De már késő volt. Ott

tüztöltő-egyletben is változások történtek. Alparancsnokunk az ügybuzgó és szakavatott Lehoczky József, szertárnok: Galgóczy Barnabás, építész: Lácza János, szivattyuparancsnok: Pavletics Gyula, kiknek neve kezeskedik arról, hogy egyletünk parancsnoksága sokat nyert velük. Már nem szívódunk, Hanem hanyagok vagyunk még kötelességeink teljesítésében, azonban, hiszem, hogy derék elnökünk dr. Lengyel Endre buzditó szavainak nem marad el hatása s nem-sokára katonai pontossággal fog menni minden. Nehéz is a cibilnek a katonásdi!

De várj csak nem ezért marasztottalak én reggelit itt, hanem azért, hogy Patakon ma este érdekesen eltöltöszedjél s régészettől megszabadulhatsz egy perczre. Ferkó! Este elmegyünk a színházba — műkedvelői előadás lesz — vagy theatromba szerinted és szerintem látni fogsz te olyan játszókat ott, milyeneket, ha egész életében ázni meg furni fogsz, sem fogsz találni. Megmutatom a mi kis, de előzékeny s barátságos intelligenciánkat, szépeinket s te elfogod feledni Rómát örökre.

Látni fogjuk „Dandin György“ öt, melyet Moliere irt 3 felvonásban. Gyönyörködni fogunk Emödy Tini, Angelika, Lengyel Ilonka, Klaudina, Bukoveczky Gizella, Sotenville báróné, Nagy Sándor, Dandin, Kun József, Sotenville, Apostol Bertalan, Klitander, Szalay Károly, Lubin, Várady Gyula, Kolén hölgyek és urak alakításaiban. Aztán tánczolunk, mulatunk s reggel, ha utra kelsz utadba ejted a „Zemplén“ szerkesztőségét s elfogod beszélni, hogy mulattunk,

Most jer vacsorához.

A viszontlátásig!

Tüske.

Különfélék.

Szabadságharcunk egyik legdicsebb férfa, Bem honvédtábornagy Maros-Vasárhelyt felállított ércszobrának leleplezési ünnepélyére utazó lembergi egyetemi polgárság küldöttségét városunk lakossága nagy kitüntetéssel fogadta. A jobb ügyek iránt még el nem fásult fia e városnak ezernyi számmal lepték el a pályaudvart s élükön az intelligencia kiválóbb tagjai s a diszbe öltözött tüztöltés várták a vonatot, melyen a derék ifjak megérkezendők voltak. Esti 9 óra tájon robogott be a Gácsország felől érkező vonat, a helybeli zenekar által ráhuzott Rákóczy-induló s a lelkesült tömeg egetverő éljenzései között. A coupéjokból gyorsan kiszállt s nemzeti szalagos jelvényeket viselő ifjakat Hudich József üdvözölte, lengyel nyelven, melyet a küldöttség elnöke, egy igen érdekes külsejű lengyel ifju, meleg szavakkal, hangsúlyozva a történelmi lengyel-magyar barátságot, köszönt meg. Ezután a pályaudvar diszes éttermébe vonultak vendégeink, hol számukra az ünnepélyes fogadtatás intézői vacsorát rendeztek. A terem, mondhatjuk, zsufolvolt nők és férfakkal egyaránt s örömtől ragyogó szemekkel csüggött mindenki azon nemzet fiatal hajtásain, mely nehéz napokban, a nagy eszmékért való véres küzdelmeink között, annyi önfeláldozással vett részt a magyar szabadság

hagyta Vilma anyja az ő édes anyjának hült teteit, hogy egyetlen leánya temetésén jelen lehessen.

A színházban játszó zenészek halotti indulója mellett kísértük ki a drága porhüvelyt az örök nyugalom helyére.

A sirhoz érve a zenészek Vilma kedvenc dalát.

„Szeretlek én egyetlen virágom“-at játszták. Mindnyájan sirtunk. A lelkész imája után csend állott be. — A mi ezután következett azt soha sem felejtem el. Elmondom, de azt az érzést a mi akkor kebleinket átjárta emberi toll nem képes visszanéni.

A kétségbeesett édesanya szétzilált hajjal a nyitott sir szélére állott. Így szakítá meg a siri csendet.

„Mindenható isten ki ott fenn vagy az égben s most a bucsuzó nap sugaraiban szerencsétlenül kimult leányom sirját megaranyozod, bocsásd meg leányom nagy bűnét, adj árva lelkének örök nyugodalmat: Egyetlen leányom boldogságának, életének gyilkosát pedig kísérje átkom. Minden léptét kövesse szegény, gyalázat! E bezáruló sirban legyen az ő lelke nyugodalma is eltemetve s innen jöjjenek fel ijeszto árnyékok gyanánt a lelkiismeret furdalás minden szörnyetegjei. Légy átkozott! Örökre átkozott!”

Laczi az átok sulya alatt megsemmisülve rogyott egy sirhalomra.

Egy szomorú nem rég megtörtént esemény ez, melyből sok tanuságot merithetünk.

védelmében. A vacsora bevezetésül a lengyel-hymnuszt játszotta a zenekar, melyet felállva s kalaplevéve hallgattunk meg. Ezután következtek a kölcsönös bemutatások és névjegy cserék azok között, kik vendégeink közelében ültek, de következtek a toastok is, melyek a lelkesedést még jobban felfokozták. Bajusz József emelt először is poharat s a két nemzet törhetlen barátsága, testvérisége és egyetértésére reflektálva, oly gyönyörűen jegyzé meg, hogy ez egyetértés csak is egy esetben lehet a két nemzet között megzavarva, akkor t. i. midőn a halhatatlan hős, a dicső Bem hamvai felett kell majd megosztoznia. A második toastot Fejes István mondá. A szónok e pohárköszöntésre a közönségnek „halljuk Fejest!“ szünni nem akaró felhívása által volt provokálva. Ha a közönség őszhangban van azon érzelmekkel, melyek ily ünnepélyes pillanatokban bensőnket elfoglalják s ha ez érzelmeknek képesek is vagyunk szabatos kifejezést adni, akkor nem sokáig váratunk magunkra, hanem engedünk azon indokoknak, melyek ajkunkat megnyitni készitik. Így volt az Fejesnél is; poharat emelt s a hazafui melegség hangján mondott egy oly felköszöntőt, melyre még a magasztosabb eszmék iránt elközönyösödött keblek hurjai sem maradtak érzéketlenek. E hazafias pohárköszöntésekre a küldöttség elnöke, Lisiewicz Sándor felett lengyelül, mély háláját fejezve ki S.-a.-Ujhely fiainak a nem várt lelkes fogadtatásért. Utánna Erdélyi, mint a sárospataki jogakademia küldöttségének a vendégek elé L.-Mihályiig ment tagja emelt poharat s egyszersmind fölolvassa azon magyar nyelven s testvéries hangon irt levelet, melyet a lembergi egyetemi polgárság intézett hozzájuk s amelyben a küldöttség tagjait magyar vendégszeretetükbe ajánlja. Végül Szdeczky Jenő, abaujmegeyi Pusztafalu község szülötte, mint a bécsi történelmi társulatnak a lembergi egyetemre küldött nagyreminyü tagja s egyszersmind a küldöttség tolmácsa, emelt poharat s társai nevében is ismételve fejezte ki köszönetét a fogadtatásért Ujhely lelkes közönségének. A jelen voltak az alkalommal megtekinthették azon szép ezüst babékoszorut, melyet a küldöttség Bem szobrára vitt. Szalagja a két nemzet színt viselő két oldalán, melyre arany szalakkal volt kivarrrva e három szó: „B e m n e k L e n g y e l o r s z á g i f j u s á g a.“ Megjegyezzük még, miszerint vacsora alatt az itteni gyártelepi dalárda a marseilleit éneklé el, azon ponttal, mely a hallgatók lelkesedésére, kivált ily pillanatokban, fokozó hatással van. Végtelenül szerettük volna a szivélyes találkozás rövidre mért idejét megnyújtani, de hát hiába, ez estén csak is ez nem állott hatalmunkban; a csengetyü hideg ércnyelve másodsor is közbeszólt, elnémitá ajkainkat s egy-egy forró kézzorítással eresztettük utjukra a derék ifjakat, kik dicső elődeik szabadság szeretetét örökölve, hideg szobrához záradokolnak a férfiaknak, ki fényes tettei által két nemzet bálványává vált.

Lapunk mult számában a biróválasztásra reflektálva, azt irtuk, hogy az izraeliták legnagyobb részére az intelligencia nem számithat. Ezt mi korántsem magunktól gondoltuk ki, de oly forrásból merítettük, melynek jól értesültségében egy perczig sem kételkedhetünk. Öszintén megvalljuk: e hír nagyon kellemetlenül érintett bennünket, miután ugy voltunk meggyöződve: hogy az izraeliták polgárságot társadalmi helyzete már természeténél fogva is az értelmiséghez köti. Ujabb észleleteink arról győztek meg, hogy információink téves volt, mert az izraelitáknak sem hajlama, sem célja oly elemekkel szövetkezni, melyek nyílt hadat izentek a haladás és felvilágosodásnak. A mily levertten vetettük ama sorokat papirra, most ép oly örömmel tesszük annak ellenkezőjét, habár általa részben magunkat is kell megczafolnunk

Jutalmazott tanítók. A nemzetgazdasági egylet f. hó 7-én tartott ünnepélyes gyűlésén osztattak ki sorsolás útján az iskolatakarékpénztárak kezelése körül a lefolyt tanévben érdemeket szerzett tanítók részére szolgáló kitüntetési jutalmak. E célra a vallás és közoktatási miniszter ur az iskolatakarékpénztárak nemzetgazdasági és nevelésügyi fontossága által indítatva 1000, Weisz B. Ferencz kir. tanácsos pedig 500 frt adományt bocsátott a nemzetgazdasági egylet rendelkezésére. Örömminkre szolgál, hogy a pályázatra bejegyzett tanítók közül négy zempléni megyei tanító részesült az iskolatakarékpénztári jutalomban és pedig Horváth Endre s.-a. ujhelyi tanítóra egy 50 frtos kitüntetés esett, Knopfler Sándor S.-a. Ujhely, Zseltvay Bogdán Varannó és Berthóty Károly mádi tanítók pedig 25—25 frtot nyertek.

Értesítés. Hegyalja bortermelei által f. é. szept. hó 9-én megtartott értekezlet által Hegyalja vidékére nézve szükséges és üdvösnek talált „mintaszüret“ a nmgu földmívelés, ipar- és keresk. ministerium a jó és észszerű módok megismertetése céljából f. é. 29022. sz. kegyes leiratával engedélyezvén, ezen gyakorlati mintaszüret S.-a.-Ujhelyben f. é. oct. hó 21-én és következő napjain Szabó Lajos tarczali vinczellérképezdei igazgató vezetése s az országos borszási kormánybiztos felügyelete mellett t. Koós

Károly ur boglyoskai szőlőjében és a mintaszüret rendszeres keresztvitelére berendezett s átalakított szüretelő helyiségében fog megtartatni. A midőn erről Hegyaljánk összes bortermelői kiértésíteni szerencsém van, felhívom az ügy érdekeltjeit, miszerint az említett mintaszürethez a közcél érdekében megjelenni sziveskedjenek S.-a.-Ujhely, 1880. okt. hó 2-án, Fekete László, g. egyleti titkár. Viczmány Ödön, a zemplénmegyei gazd. egyesület alelnöke.

A kassai kereskedelmi és iparkamarától vettük a következő értesítést: „További szives felhasználás végett van szerencsénk a tekintetes szerkesztőség becses tudására hozni, hogy „Gustav Meyer et Comp. Liverpool 31 James Street“ cég késznek nyilatkozik magyar gyártmányú cognacot bármily mennyiségben vásárolni és ezt azt angol piacon meghonosítani. Nevezett cég hozzánk intézett levelében a már rendelkezésre álló gyártmányokból mintákat kér az árak és mennyiség megjelölése mellett. A minták a hamburgi kikötőhöz bérmentve szállítandók. A szállítványoknak rendeltetési helyére való eljuttatását „Andree et Wilkerling, Spedition, Hamburg“ szállítóház közvetíti és pedig minden 100 klgammot egyes hordóknál való szállításhoz Budapestre Hamburgig a hajóra 11 Mark 30 filléért; teljes waggonban 5000 klg-nál 8 M. 05 fillér és 10,000 klg-nál 7 M. 70 filléért ugyancsak 100 kilogrammját.”

Felhívás. Azon hazafiai gyűjtők, kik a hovárdmenház és az aradi vértanúk szobra javára általam kiadott Kossuth Lajos arczképre aláírásokat gyűjtöttek, tisztelettel felkérlek, miszerint az illető aláírási ivatek legkésőbbben e hó 31-ig beküldeni sziveskedjenek. Azon esetben pedig, ha azonfelül még megrendelések kilitásban lennének, azt velem közölni el ne mulasszák, hogy a szükséges példányok száma iránt magamat jóeleve tájékoztatva, az elszállítás fen-

akadás nélkül foganatosítható legyen. Budapest, 1880. október 10-én. Krivácsy József, elnök.

Sport. Kassáról írják lapunknak: Egy igen érdekes hajtóvadászatról, akarom következő sorokkal értesíteni: Tegnap, vasárnapra vaddisznó hajtó-vadászat volt a helybeli vadász társulat által a városunkhoz közel eső erdőben kitzüve. A vadász társaság a hajtókön kívül 20 tagból állott. Tökés és Bankó közötti erdőben medve nyomokra akadt a társaság és azt követve csakhamar rá is akadtak egy hatalmas medvére. Az első a ki a medvét észrevette és legelőször lőtt is, Bezsilla Samu ügyvéd ur volt, kinek golyója azonban csak az állat nyakát surolta, második lövése habár kissé szerencsésebb volt, amennyiben az állat vékonyába furódott, még mindig nem volt halálos. A második lövés után a medve futásnak indult és csak 1 1/2 óra keresés után sikerült nyomára akadni, amidőn is a hajtás újra megkezdődött. A maczkó valami 5 lépésnyi távolságban Lodgmann cs. kir. kapitánytól jött ki a sűrűségről és pedig sebesebb lépésekkel, de aztán midőn a kapitányt meglátta, néhány másodpercig megállt és szép csendesén folytatta útját. A kapitány ezt látván, vont csövével dupla puskájával kettős lövést irányított az állatra és szerencsésen le is terítette. Bezsilla Samu ügyvéd ur most igényt tartván a medvére, oly nyilatkozattal lépett fel mintha az ő lövése is halálos lett volna, Lodgmann kapitány ur lovagias előzékenységéből és azon biztos öntudatban, hogy a medvét csak is ő terítette le, beleegyezett abba, hogy egy öt tagból álló bíróság által döntessék el, kinek van elsőbbsége a medvére. A bíróság — a vadász-társaságból — és mindkét fél által választva következőkép alakult meg: Bezsilla Samu ur részéről: Antal Emil és Fülöp Károly urak. Lodgmann kapitány ur részéről: Straub Antal kapitány és Wilnotter Henrik urak. A bíróság elnökeül a vadász társaság igazgatója Baliga Ró-

bert ur választott meg. Holnap délutánra van kitzüve az idő, kinek ítéljük oda a medvét. A vadász 8 órakor kezdődött; 1/2 órakor délután ejtették meg a medvét. — Ezután következett az ebéd és rövid pihenés után folytatták a vadászatot. Kisebb vadat nem lőttek, miután a puska golyókkal volt megtöltve és csak is egy róka esett maivalékul. Már bevégeztek gondolták a vadászatot midőn egyszerre, — Ratkovszky urtól mintegy 15 lépésnyire a meglőtt medve hitves társa bukkant elő, követve két sarjadéka által. Ratkovszky urat e váratlan vendég annyira meglepte, hogy a lövésre nem is gondolt és a medve, mely ezen előzékenységet sehogyan sem tudta megérteni, másrészt talán nem is akart tovább ilyen szives fogadtatásban részesülni, hátat fordított és anélkül, hogy bucsut vett volna — elfutott. Lőttek azonban utána, de már késő volt. A megejtett medve ritka egy példány; majdnem 6 mézsa nehéz. Este 1/2 órakor vonult be a vadász társaság diszkocsin, — melyet egy parasztkocsi követett, mely a medvét hozta — a városba és a medvét a városház udvarába tették le megtekintés végett. Innen a tüzoltók laktanyába vitték hol 10 kr. belépti díj mellett mindenki megtekintheti. A bevétel a felső-magyarországi muzeumnak van felajánlva. H.

Tüzeset. Bodzás-Ujlakon f. hó 12-ére viradóra újra tűz volt, a bíró csürét gyújtván meg valami jóféle, azonban ugy a csür, mint a benne volt tetemes mennyiségű szalmás élet biztosítva volt. Szerencsére az épületek fedélzetei az előbbi éjjeli esőtől átlévén ázva, nem terjedt tovább a veszedelem.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMER.

H I R D E T É S E K.

Pályázati hirdetmény.

Zemplénmegye nagymihályi járásában a málcza körorvosi állás, mely áll: Abara, Berettő, Butka, Deregnő, Dubróka, Falkus, Gatály, Hegyi, Kácsánd, Lazony, Málca, Márk, Nézpest, Petrik, Kis-Ráska, Nagy-Ráska, Szalók és Szelepka községekből, összesen 12,830 lakossal megürülvén, ezenél pályázat nyitattik.

Ezen állomás 500 frt évi fizetés és a szabályrendeletileg megállapított illetményekből álló javadalommal van összekötve.

Felhívattak pályázni szándékozók, hogy az 1876. évi 14 t. cz. 143. §-ban körülírt minősítvényt igazoló kérvényeiket alólírott szolgabírói hivatalhoz 1880. évi november hó 21-ig annál inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A körorvos választása f. évi november hó 22-én d. e. 10 órakor Málczán, a község házában fog eszközöltetni.

Kelt Nagy-Mihályban a szolgabírói hivatalnál 1880 évi október hó 1-én.

Füzesséry Tamás,
szolgabíró.

1—1.

Pályázati hirdetmény.

Zemplénmegye s.-a.-ujhelyi járás szolgabírói hatósága részéről Kretovits József elhalálása folytán üresedésbe jött s.-a.-ujhelyi III-ik jegyzői állomásra, melylyel 500 frt fizetés és 100 frt lakpénz élvezete van összekötve, az 1871. évi XVII. t. cz. 74 és 83. §-ai értelmében ezennel pályázat nyitattik s annak választás utján leendő betöltésének határnapjául 1880. évi november hó 9-ik napjának d. e. 9 órája S.-a.-Ujhely városházánál kitzüetik.

Felhívattak ennél fogva a pályázni kívánók, miszerint 50 kros bélyeggel ellátott és az idézett törvény szabványaihoz képest felszerelt kérvényeket 1880. évi november hó 6-ik napjáig alólírott szolgabírói hatósághoz annál is inkább beadni el ne mulasszák, miután a későbbben beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Kelt S.-a.-Ujhelyben 1880. október 12-én.

Dókus Gyula,
szolgabíró.

Hirdetmény.

A helybeli kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbírói hivatalhelyiségei, valamint a

börtönhelyiségeknek fűtésére az 1881. évben szükséges 572 1/10 köbméter **tüzifa**, továbbá az 1881. évben a kir. törvényszék helyiségei és börtönhelyiségek megvilágítására szükséges **legfinomabb amerikai kőolaj** szállításának, végül a kir. törvényszék és kir. járásbírói részéről az 1881. évben előforduló **könyvkötő munkálatok** elvállalásának biztosítása céljából **folyó évi november hó 3-án** és pedig:

- 1) a tüzfára nézve d. e. 8 órakor;
- 2) a kőolajra d. e. 10 órakor, végül
- 3) a könyvkötő munkára vonatkozólag d. e. 11 órakor a helybeli kir. törvényszék kisebb tanácstermében árlejtést fog tartani.

Annak megemlítése mellett, hogy az árlejtési feltételek elnöki irodában a hivatalos órákban megtekinthetők; felhívattak mindazok, kik ezen árlejtések valamelyikében részt venni kívánnak, hogy a fentírt határidőben s pedig a tüzfára vagy kőolaj szállításra vállalkozók 100 frt illetve 50 frt bántépénzzel, a könyvkötő munkálatokat elvállalni szándékozók pedig 20 frtnyi bántépénz és árjegyzékkel ellátva jelenjenek meg.

S.-a.-Ujhely, 1880. október 9.

A kir. törvényszék elnöke:

Br. Fillenbaum Ferencz.

1—1.

Regale bérbeadási hirdetmény

A gróf Almásy nemzetség és birtokutó-dai tulajdonához tartozó Bodzás-Ujlak városában **korcsma-, szeszestalmérés és vásárjog** 1880. évi októberhő 24-ik napján délelőtti 10 órakor Bodzás-Ujlakon az uradalmi tiszti lakban 1881-ik évi január 1-től kezdődő három egymásutáni évekre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Miről bérleni szándékozók azzal értesítetnek, hogy bántépénzzel 350 forint lesz leteendő és hogy az árverési feltételek alólírtnál S.-a.-Ujhelyben megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 188. szept. 22.

Bydeskúthy Sándor,
urad. ügyvéd.

2—2

Értesítés.

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 79. §-ában gyökerező jogom s kötelességemhez képest, értesítem S.-a.-Ujhely nagy község választásra jogosult

közönségét, hogy az idézett törvény 64-ik §-ában meghatározott községi előjárású választása illetőleg a községi tisztújítás megtartása határidejéül f. 1880. évi novemberhő 8-ának d. e. 9 óráját és következő napjait a városháza nagytermében tüzöm ki.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1880. okt. 12.

Dókus Gyula,
szolgabíró.

Csász. kir. osztr. szabadalommal és porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappana, a testbőr szepítésére és jobbitására, elismert hatékonysága minden bőrkiütésnél, eredeti csomagocskáiban bepecsételve 42 kr.

Dr. Lindes tanár növényi rudaeskenőcse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Béringuier fü-gyökér-hajolaja, a haj és szakáll sűrűsítésére és fentartására, 1 palack ára 1 o. é. frt.

Dr. Koch növényecukorkái, ismert jelességű háziszser hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Hartung China-héjolaja, a haj növesztése és szepítésére peccsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fog-szappana, a fogak és a foghús épeartására és tisztítására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/4 és 1/2 csomagkáiban a 70 és 35 kr.

Balszamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhaságára éltető és tartós befolyása által tünik ki; 35 kros csomagokban.

Dr. Béringuier zamatos korona-szesze, értékes illat- és mosóvíz, mely az életszerket erősíti és üdíti; eredeti palackokban a 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Leder testvérek balszamos földi-dióolaj-szappana, darabja 25 kr. 4 db. 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a haj-növes felköltésére és felélesztésére, bepecsételt és üvegekben bélyegzett tégelyekben a 85 kr.

Az egyedüli elárúsítás fent kített árak mellett: **Sátoralja-Ujhelyben**

Szentgyörgyi Vilmos urnál,

valamint az ország több gyógytáiraiban s nagyobb gyarmat és diszmuáru üzleteiben.

Hamisítások ellen különösen óvást teszünk.

Rajmond és társ,

cs. kir. szabadalom-tulajdonos **Berlinben.**

ELŐTT
Egész évi
Félévre
Negyedévre
Bérmentve
ismert ke
Térítők
Egyes s
A nyitási
mond s

Chyzer K

kutatásáró

A phy
leten s név
bodrogközi
s illetőleg t
e tárgyra v
a következő

1. Az
egészségese
hegyeken a
gesbb feltü
találtam.

Fordu
az illető j
említett,
ezek kivéte
tökék részi
s ennek föl
záporok ál
értelmében
ilyen gyanu
reit gondos
sehol sem

2. Kö
hozott töké
vekben mi
gondosan r
találtam B
Mathiástól

gyökerein,
kalommal
miután Bo
emlékezett,
sorrendbe
különben i
téli nagy h
észrevenni
szőlők ülte
vételtem k
tosan visg
rát rajtok
helyet phy

Ezen
löterület v
érkezésem
negativ le
hogy Tall
hátam, fe
tökéjének
lyai terüle
vizsgálva
látszó tök
S ezen ujb
hogy már
további k
landó tök
felső gyöl
gáltam m
megtalálta
jelenvolt S
az ott mü
töke gyöl

E k
mesen, h
kell lenni
vizsgálás
egyes pro
galása ut
csak ném
vizsgálata
csakis ily
egész szö

A r
volt, hog
spalirba
indulni n
satnyább
ezeknél j

3. M

* A
közöljük eg
lapunknak